

«Gutta på skauen»

Rundt 1.500 mennesker hadde tatt den lange turen inn til Partisanersteinen. Ved cellen/hytta som var satt opp for anledningen, ble det fremført skuespill hvor publikum fikk se hvordan en dag på skauen kunne arte seg.

Søndag 25. juni ble det såkalte Partisanerstevnet avholdt. Partisanersteinen, som er et minnesmerke over hjemmestyrkene, ligger i skogen mellom Sokna og Sperillen i Buskerud. Disse traktene var møteplass og sentrum for «gutta på skauen» i Distrikt 14.2. Nær 1.500 publikummere var møtt frem til stevnet, og fikk et tilbakeblikk på hvordan gutta bodde. Og hva som skjedde der det siste krigsåret.

AV KARI THORVALDSEN

I dag har atter distriktsjefen, med mange av sine menn, trukket til skogs for å minnes i fredelige former. Formålet med stevnet er å bringe gamle venner sammen igjen. Vi må juske på at fred ikke er naturgitt.

Runar Gjerald, på vegne av Hjemmestyrkemuseets venner og Foreningen Skaugutta D 14.2 ønsket med dette velkommen tidligere Milorgsjef Jens Christian Hauge, veteranene Egil With (97), skuespiller Jack Fjeldstad, Hjalmar Neiden (88) og Oskar Hasselknippe. Hasselknippe var distriktsjef i 14.2, også kjent under navnet «Hermansen».

Cellene

I 1944 beordret «Hermansen» rundt 300 mann til skogs, og disse ble kjent som «gutta på skauen». Virksomheten var spesiell, og hadde sin særegne form ved at gutta bodde i selvbyggede, primitive celler eller hytter.

– Rundt 40 av disse hyttene ble bygget i distriktet. Disse var selvsagt ikke kjent av andre, og sto heller ikke på noe kart. Tyskerne ble således villedet med hensyn til antall

mann. For D 14.2 hadde flere menn på skauen enn noe annet distrikt, sa Hasselknippe i sitt kåseri bl.a.

Razzia

– I oktober 1944 foretok tyskerne en razzia i området. Men vi var forberedt. Løsmunnede nazister hadde skrytt av at «gutta på skauen» skulle de «ordne». Men så skjedde ikke. Fem dager etter kunne tyskerne konstatere at fangsten besto av kun én salongrifle. «Nå har vi fred lenge», sa vi. Og den varte hele vinteren, kunne Hasselknippe fortelle.

Et mønsterdistrikt

Senere ble virksomheten utvidet. Gutta organiserte og tok i mot fallskermslipp, 58 i tallet, og ble etterhvert spesialister på dette området. Milorg-sjefen, Jens Chr. Hauge, betegnet distriktet som et mønsterdistrikt. Og dette var anerkjennende ord fra sjefen sjøl. For distriktet var stort og strakte seg fra Kroksgogen til Geilo.

Flyslipp

Til stevnet var det bygget opp en naturtro celle/hytte. Her ble det fremført et skuespill, hvor publikum fikk se gutta i aksjon, bl.a. hvordan en melding om flyslipp ble sendt over radio. Slippet søndag kom imidlertid fra en av Luftforsvarets Hercules-maskiner, og inneholdt ikke våpen, men is til publikum.

Variert program

Søndag var det også diktlesning av skuespilleren Jack Fjeldstad. Sokna skolekorps spilte, og både partisanersang og fedrelands-sangen ble sunget. Det var salg av H7-merker og boken «Med Milorg 14.2 på skauen 1944-45». De som var dårligst til bens ble fraktet inn og tilbake av Forsvaret.

HEIMEVERNS BLADET

48. Årg.
Nr. 8 – august 1995

Heimevernsbladet utkommer elleve ganger i året. HV-personell får bladet fritt tilsendt.

Andre kan tegne abonnement (kr. 50,- pr. år) ved å sende beløpet til: Forsvarets overkommando/Adm/Ø-seksjon Oslo Mil/Huseby 0016 OSLO

Bankgironr. 8200 01 31578
Postgironr. 0805 511 6009

Giroblanketten skal være merket med: «Abonnement HV-bladet», samt navn og adresse.

Ansvarlig for Heimevernsbladets utgivelse og redaksjon: Generalinspektøren for Heimevernet

Redaksjonen:
Telefon.: 22 49 86 88 - 22 49 86 90 -
22 49 86 43
Telefaks: 22 49 86 87

Adresse:
Oslo Mil/Huseby
0016 Oslo

Annonseavdeling:
City Media & Reklame
Telefon: 22 17 14 35
Telefaks: 22 17 14 39

Redaktør:
Bjørn Hornvedt

Vpl. journalist
Fred Gjestad

Redaksjonskomite:
Komm. I Thor Johansen
Ob. II Oddvar Solholt
Ob. II Isak Wanvik
Gen. sekr. Trond Tollerud

Opplag: 86 000

Føetrykk, trykk:
Aktietrykkeriet a.s. Oslo